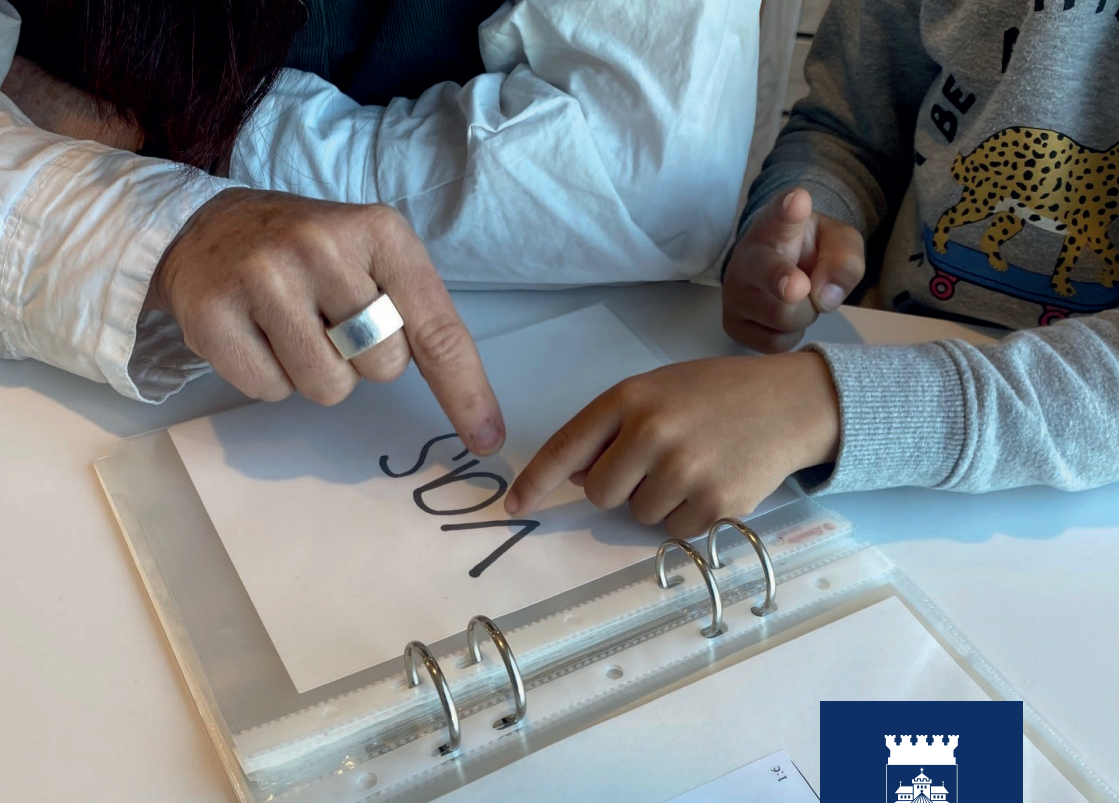

Familjen läser

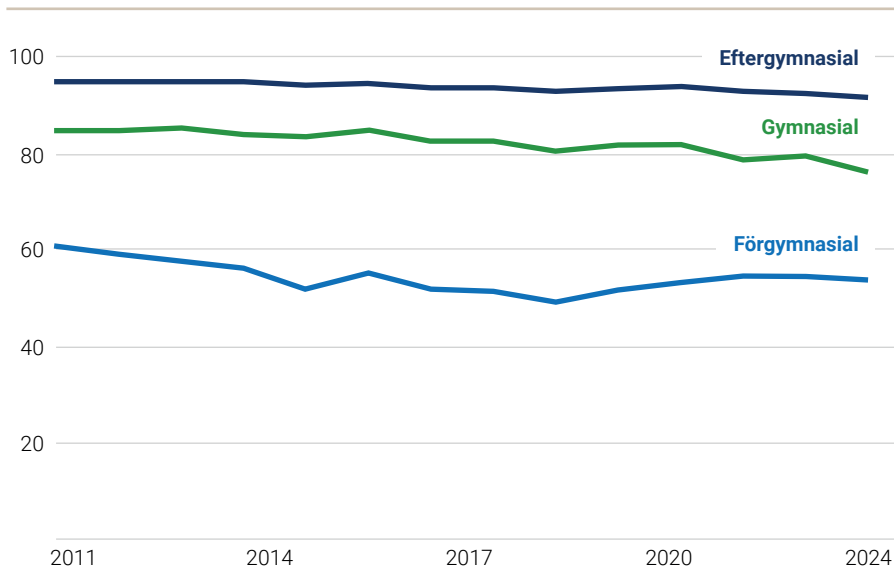
– för en mer jämlik skolstart

En ojämlik skolgång

Att barn lyckas i skolan och kommer in på gymnasiet är den största skyddsfaktorn för en positiv utveckling. Den faktor som till allra största del påverkar barns betygsresultat är föräldrarnas utbildningsbakgrund. Av de barn som har lågutbildade föräldrar är det endast hälften som når gymnasiet.

Ungas gymnasiebehörighet utifrån föräldrarnas utbildningsnivå

Källa: Skolverket

Samarbete för en bra skolstart

Denna strukturella ojämlikhet drabbar barn, deras familjer och samhället negativt, år efter år. *Familjen läser* riktar sig till barn och deras föräldrar, under det sista året i förskolan. Genom att flera aktörer samarbetar får familjerna en bra skolstart!

Så bedrivs Familjen läser

Familjen läser förbättrar förutsättningarna för familjer inför barnens skolstart. Arbetet bygger på samarbete mellan socialtjänsten och förskolan, och bedrivs i områden med en generellt låg utbildningsnivå.

I *Familjen läser* riktar vi oss till både barnen och deras föräldrar, eftersom effekten blir större och mer hållbar när hela familjen engageras.

För barn

Alla förskolor arbetar med att utveckla barnens språk och att förbereda dem inför fortsatt utbildning (Lpfö 18). Förskolor som verkar i områden med socioekonomiska utmaningar känner särskilt till vikten av det. När en förskola arbetar med *Familjen läser* ingår regelbunden läs- och skrivträning i verksamheten. Pedagogerna använder en vetenskapligt utvärderad metod, antingen enskilt eller i smågrupper. Målet är att barnen ska knäcka läskoden före skolstart. Det ger dem, utöver själva förmågan, ett stärkt självförtroende och en god tilltro till att lyckas i skolan.

”

Man märker på barnen att de är glada för det! För dem är lästräningen en rolig aktivitet på förskolan.”

Lärare i förskolan

För föräldrar

Lärare, pedagoger och andra viktiga personer i barns liv skiftar, men föräldrarna finns kvar. De är en kraft att räkna med. De vill inget hellre än att barnen ska må bra och att det ska gå bra för dem i skolan.

I början av arbetet med *Familjen läser* samtalar vi med varje förälder. I dialogen kommer vi gemensamt fram till hur vi kan samarbeta inför barnets skolstart. Därefter medverkar föräldrarna på olika sätt för att öka skolförälderkompetensen. Bland annat bjuds de in till vår studiecirkel Lyckas i skolan, där de delar erfarenheter och rustar sig med kunskap om skolsystemet, barns språkutveckling och vikten av närvaro.

Exempel på frågor som kan tas upp är:

- Hur upplevde vi vår egen skolgång och hur kan vi förmedla en positiv bild av skolan till våra barn?
- Vilket ansvar har vi som föräldrar i skolan och hur kan vi samarbeta med lärarna?
- Hur kan vi bidra till att våra barn lyckas i skolan? Hur kan vi läs- och skrivträna hemma?

*Arbetet med föräldrarna har nästan varit det viktigaste.
Vi hade svårt att nå dem, men nu har de blivit mer
involverade. Det blir ringar på vattnet."*

Förskolerektor

Roller och uppgifter

I arbetet med *Familjen läser* ingår uppgifter som kan inkluderas i kommunens befintliga tjänster. Nedan följer ett förslag på en uppdelning enligt fem roller.

Samordnare

Har det övergripande ansvaret, sammanställer resultat och följer årshjulet. Till exempel en chef, förskolerektor, strateg, samordnare på familjecentral eller områdesutvecklare.

Förskolepedagoger

Utför lästräningen med barnen som en del av förskolans verksamhet.

Förskolerektor

Ger förutsättningar så att pedagogerna kan genomföra lästräningen regelbundet.

Utbildare/handledare

Utbildar och handleder förskolepedagoger i läsmetoden samt genomför kartläggningar av barnens kunskapsutveckling. Företrädesvis speciallärare eller specialpedagog.

Cirkelledare/föräldrastödjare

Organiserar och leder studiecirkeln Lyckas i skolan för föräldrarna. Till exempel en föräldrastödjare från familjecentral, socialrådgivare eller områdesutvecklare.

Positiva effekter

När olika aktörer och föräldrar krokar arm och arbetar med det gemensamma målet att alla barn ska lyckas i skolan – då når man stora vinster.

I arbetet med *Familjen läser* har vi sett att

- barnens läs- och skrivförmåga ökar
- föräldrarnas engagemang i förskolan och förståelse för förskolans betydelse ökar
- barnens närvaro i förskolan ökar
- föräldrarna känner sig tryggare inför barnens skolstart och kan förmedla en positiv bild av skolan till sina barn
- grunden läggs för ett gott samarbete mellan föräldrar och skola
- det områdesbaserade samarbetet ökar
- socialtjänstens förebyggande arbete stärks – allt enligt nya socialtjänstlagen.

*Jag kan själv inte läsa, men nu kan
mitt barn läsa redan i förskolan.
Det är fantastiskt!"*

Förälder

Våra grundprinciper

Förebyggande

I områden med låg utbildningsnivå koncentreras riskfaktorer som påverkar barns möjlighet att lyckas i skolan. Vi kan inte på förhand veta vilka barn som inte kommer klara grundskolan med behörighet för gymnasiet. Därför arbetar *Familjen läser* förebyggande med alla barn som går det sista året på förskolan.

Tvärprofessionell samverkan

Att kombinera förskolornas arbete med barnen, med socialtjänstens arbete med föräldrarna, är ett vinnande koncept. När arbetet baseras på en överenskommelse mellan två förvaltningar och dess nämnder ökar dessutom hållbarheten. I området kan det också finnas andra aktörer som kan bidra till det gemensamma målet.

Mätbarhet

Läsinlärningsmetoden som används i *Familjen läser* ska ha stöd i forskning och vara effektutvärderad. Under läsåret kartläggs barnens bokstavskännetdom och läsförmåga, för att se till att arbetet går i rätt riktning. För att utvärdera arbetets långsiktiga effekter önskar vi följa barnens skolresultat, vid några mätpunkter, upp till årskurs 9.

Föräldrars delaktighet

Föräldrar är de viktigaste personerna i barns liv, och de vill inget hellre än att barnen ska må bra och att det ska gå bra skolan. När vi arbetar tillsammans blir effekten större och mer hållbar.

”Ett barn hade knappt någon närvaro på förskolan, kunde vara borta i flera veckor. Sedan började vi med Familjen läser och pratade med föräldrarna om det. Plötsligt kommer pojken till förskolan, pappan går i studiecirkeln och barnet utvecklas i raketfart!”

Förskolerektor

Slutord

Alla barn har rätt till utbildning, men segregation och ojämlikhet påverkar barnens möjlighet att lyckas i skolan.

Genom att arbeta med *Familjen läser* kan kommuner se till att barn och föräldrar från områden med låg utbildningsnivå har bra förutsättningar inför skolstarten. Upplägget är enkelt och effektivt, samt baserat på forskning och samverkan.

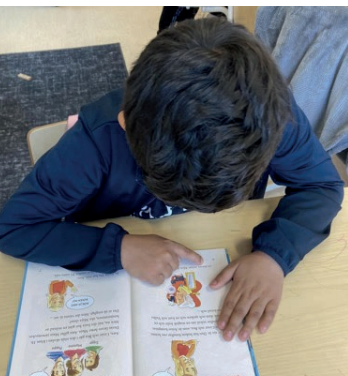
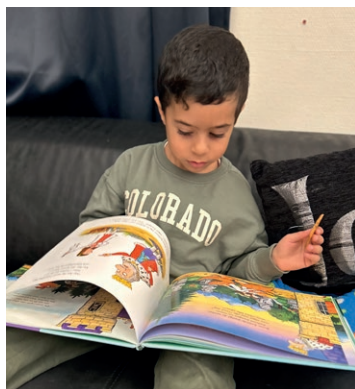
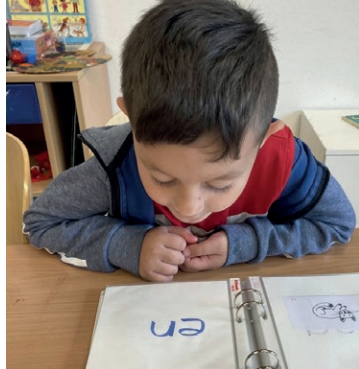
Vi ser gärna att fler aktörer och kommuner som delar vår målsättning vill vara med. Ambitionen är att utveckla nätverk som arbetar tillsammans, delar lärdomar och vidareutvecklar arbetsmodellen.

Ju fler vi är som tar ansvar, desto fler barn kan lyckas i skolan. **Och när barnen lyckas, då vinner alla!**

”

Jag har sett hur stor betydelse det har för barnen att kunna läsa när de börjar skolan. Man känner sig stolt då. Man har sett till att de får en bra skolstart!”

Lärare i förskolan

Kontakt

Om du har några frågor eller funderingar om *Familjen läser* – hör av dig!

Peter Lindqvist • Projektledare *Familjen läser*

Helsingborgs stad

peter.lindqvist@helsingborg.se

0732–75 21 74

Läs mer om *Familjen läser* och ta del av våra filmer och nyhetsbrev på Öppna soc.

Scanna qr-koden med din mobilkamera eller surfa in på oppnasoc.helsingborg.se, klicka på *Utveckling* och sen på *Familjen läser*.

